ပိဂ်မုဉ်တဖဉ်အတၢ်ဂုဂ်ထိဉ်ပသီထိဉ်
လၢဒီကလုဉ်အပတီၢ်အတၢ်တိဂ်ကျဲအတၢ်မၤ
(၂၀၁၃-၂၀၂၂)

တၢ်ဂ့ၢ်ခိၣ်တီ

တၢ်စံၣ်စိၤတဲစိၤ	၁
တၢ်ဂ့ၢ်လၢအပူၤကွံဉ်	၃
တၢ်ဂ့ၢ်တၢ်ကျိုၤအခီၣ်ထံးခီၣ်ဘိ	၅
တၢ်တိဉ်တၢ်ပညိၣ်	၆
တၢ်ဖံးတၢ်မၤကဝီ(၁၂)မံၤ	၇
တၢ်မၤအခီၣ်ထံးဖးဒိၣ်လွံၣ်မံၤ	၃၂
တၢ်ဂ့ၢ်လီၤဆီလၢအကဘၣ်တၢ်ပဉ်ဖျါထီၣ်အီၤတဖၣ်	၃၃
တၢ်မၤကဲထီၣ်လၢထီၣ်ပှဲၤထီၣ်ကၤတၢ်	၃၅

ပိဉ်မုဉ်တဖဉ်အတၢ်ဂုာ်ထိဉ်ပသိထိဉ် လၢဒီကလုာ်အပထိၢ်အတၢ် တိာ်ကျဲၤအတၢ်မၤ

တၢ်စံဉ်စိၤတဲစိၤ

ဘဉ်တၢ်စးထိဉ်ကွဲးအီၤလၢ ၂၀၀၈ နံဉ် နံဉ်ဂံး(နာဂစ်) ကလဲးမုဉ်သဝံးဘဉ် အလိၢ်ခံတၢ်မၤဆၢကှၤတၢ်ကိတၢ်ခဲ လၢပတဆံဉ်စိပာ်အိဉ်ထိဉ်ဒီးပဘဉ်မၤနၢၤ အီၤတဘျိဃီအဆၢကတိၢ်နှဉ်လီၤ.

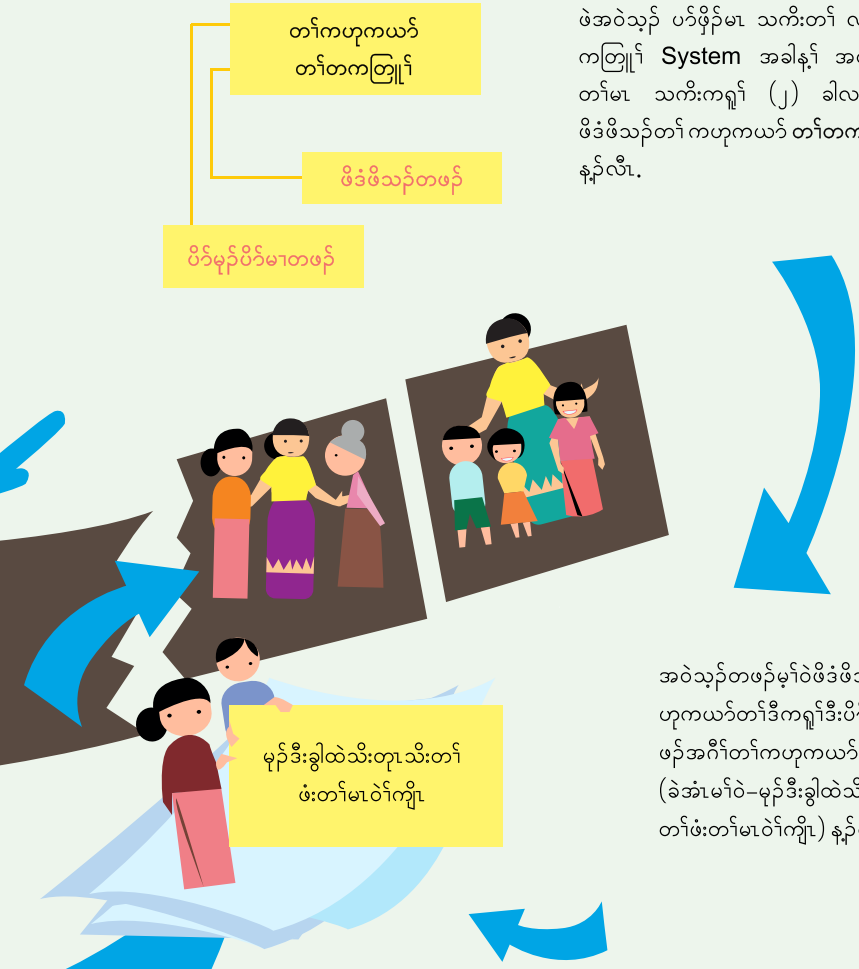

ဖဲအဝဲသ့ၣ် ပာ်ဖြိၣ်မၤ သကိးတၢ် လၢအမ့ၢ် တၢ်တကတြူၢ် System အခါန့ၢ် အဝဲသ့ၣ်မၤကဲထိၣ် တၢ်မၤ သကိးကရူၢ် (၂) ခါလၢပိာ်မုၣ်ပိာ်မၢဒီး ဖိဒံဖိသၣ်တၢ် ကဟုကယာ် တၢ်တကတြူၢ် အဖိလာ် နၣ်လီၤ.

အဝဲသ့ၣ်တဖၣ်မ့ၢ်ဝဲဖိဒံဖိသၣ်တၢ်က ဟုကယာ်တၢ်ဒီကရူၢ်ဒီးပိာ်မုၣ်ပိာ်မၢတ ဖၣ်အဂီၢ်တၢ်ကဟုကယာ်တၢ်ဒီကရူၢ် (ခဲအံၤမၢ်ဝဲ–မုၣ်ဒီးခွါထဲသိးတုၤသိး တၢ်ဖံးတၢ်မၤဝဲၢ်ကျိၤ) နၣ်လီၤ.

တၢ်သိၣ်လိမၤယုၤတၢ်ဘၣ်ဃးဒီးပိာ်မုၢ်ပိာ်မၢတၢ်ကဟုကယာ်အကရူၢ်နၣ်တဆိတ့ၢ်ဘၣ်ဒီးအိၣ်စံာ်အိၣ် ကျၢၤ ဆူညါဖဲတၢ်မၤဘၣ်ဃးဒီးတၢ်ဖံးတၢ်မၤလၢပတထံၣ်စိပာ်အိၣ်ထိၢ်ဒီး ဘၣ်မၤနၤဝဲအဆၢကတီၢ်နၣ်လီၤ. ၂၀၁၀ နံၣ်လၢညါအခါန့ၣ်ဖဲတၢ်စးထိၢ်ကွဲးအခီၣ်ထံးတဘျိဘၣ်ဃးဒီး ပိာ်မုၢ်တဖၣ်ကဂ့ာ် ထိၣ်ပသိထိၣ်ဒီကလုၢ် အပတီကတၢ်တိၤကျဲၤအတၢ်မၤ အခါန့ၣ်ဘၣ်ဃးတၢ်ရှလိာ်မၤသကိးတၢ်အိၣ်မုၢ် အိၣ်ပၢၤတၢ်မၤအဝဲလိၢ်ပာ်ဖြိၣ် မၤသကိးတၢ်ဒီးတၢ်အဲၣ်အပူၤန့ၣ်လီၤ.

တၢ်ဂ့ၢ်လၢအပူၤကွံၢ်

ဖဲတၢ်စးထိၢ်ကွဲးတၢ်အခီၢ်ထံၤတဘျီလၢတၢ်တိၤကျဲၤတၢ်မၤအခါန့ၢ်တၢ်ရှလိၢ်မၤသကိးတၢ်ဘၢ်ဃးဒီး တၢ်မုၢ်တၢ်ပၢၤကရၢ၊ တၢ်မၤထူၢ်ဖျဲးဒီးတၢ်မၤ ဒုးကဲထိၢ်ပၢ်လီၤအသး တၢ်မၤဝဲလီၢ်ထံဂုၤ ကီၢ်ဂၤဒီး ထံလိၢ်ကီၢ် ပူၤ တၢ်ကရၢကရိလၢအမၤ တၢ်ဘၢ်ဃးဒီး ပိၢ်မုၢ်ပိၢ်မၢတဖၢ်အဂီၢ် တၢ်ကရၢကရိဘၢ်ဃးဒီး ခူဖိဝ့ၢ်ဖိဒီးထံဖိ ကီၢ်ဖိတဖၢ် တၢ်ကရၢကရိၢ်(၁၈)ဖုလၢအအိၢ်လၢ United National အဖီလၢ်တ ဖၢ်ပၢ်ဖှိၢ်မၤ သကိးတၢ် နှၢ်လီၤ.

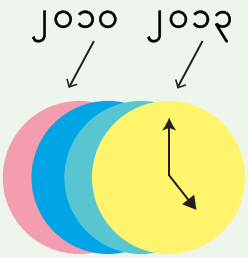

ဆောကတိ်ဖဲ ၂၀၁၀နံ်ဒီး ၂၀၁၃ နံ်အဘာ၊်စာ(၃)နံ် အတိ်ပူးနှ်ညီနှ်ထံ်လိဉ်သကိးဒီးတာ၊်ပိ်တာ၊်ပိ လိဉ်သးအဘျိ (၇၀) ဘျဲဉ်ဒ်သိးကမၤနှ်တ၊်ဟ့်ဉ်ကူဉ်ဟ့်ဉ်ဖးတဖဉ်နှ်လီၤ.

တ၊်ကွဲအသးအခီဉ်ထံးသ့ဉ်တဖဉ်ဘဉ်တ၊်ဘြိဘဉ်ကၤဒီးမၤဂ့ၤထိဉ်ကၤအဘျိတဖဉ်အဘျိနှ်လီၤ. ဒ်သိးကမၤနှ်တ၊်ဟ့်ဉ်ကူဉ်ဟ့်ဉ်ဖးဒီးတ၊် ဒုးသ့ဉ်ညါကၤတ၊်တဖ၊် အဂီ၊်ဘဉ်ဟံးနှ့၊် တ၊်ကူ၊်တဉ်ဖးလာ တ၊်ရုလိဉ်မၤသကိးတ၊်လာတ၊်မှ၊်တ၊်ပၢၤဝ၊်ကျိၤဒီး Department အဂုၤအဂၤအဖဉ်လာ ထံကီ၊် အပူၤစု၊်ကီးနှ်လီၤ.

တၢ်ဂ့ၢ်တၢ်ကျိုၤအခိၣ်ထံးခိၣ်ဘိ

ဒီကလုာ်အပတီၢ်အတၢ်တိာ်ကျဲၤအတၢ်မၤအံၤဘၣ်တၢ်တိာ်ပာ်အီၤဒ်သိးကမၤဒိၣ်ထိၣ်ထိထိၣ်တၢ်ကိး ကပၤဒဲး ပိာ်မှၣ်ပိာ်မၢသ့ၣ်တဖၣ်အဂီၢ်ဒီး ခုးသ့ၣ်နိၣ်ထိၣ်အသးလၢထံကီၢ်အတၢ်သိၣ်တၢ်သိ စံၣ်ဒီအတၢ် အာၣ်လီၤအီလီၤဒီး ပှၣ်ကျတၢ်ကူၣ်ထိၣ်ဖးလိၤ တၢ်မၤတဖၣ်အဖိခိၣ်ဒီး ကွဲးထုးထိၣ်ဝဲတၢ်မၤအခိၣ်ထံးဖးဒိၣ် (၁၂) မံၤနၣ်လီၤ.

တၢ်ကရၢကရိတၢ်သိၣ်တၢ်သိ (၂၀၀၈)

ဒီကလုာ်အပတီၤအတၢ်တိာ်ကျဲၤအတၢ်မၤအံၤကကဲထိၣ် စ့ၢ်ကီးတၢ်မၤစၢၤဖးဒိၣ်လၢ ပိာ်မှၢ်ပိာ်မၢသ့ၣ်တဖၣ် အတၢ်ဒိၣ်ထိၣ်ထိထိၣ်ဒီး ကမၤနၣ်စ့ၢ်ကီးအခွဲးအယာ် တဖၣ်လၢလၢပှဲၤပှဲၤအဂီၢ်နၣ်လီၤ. တၢ်မၤအံၤ ကဘၣ်လီၤပလိာ်လိာ်အသးလၢ ကီၢ်ပယီၤဒိဘ့ၣ်တၢ်ကရၢက ရိအတၢ်သိၣ်တၢ်သိ(၂၀၀၈) နံၣ်စ့ၢ်ကီးနၣ်လီၤ.

ဒီကလုာ်အပတီၢ်အတၢ်တိာ်ကျဲၤအတၢ်မၤအံၤဘၣ်တၢ်တိာ်ပာ်အီၤဒ်သိးကမၤဒိၣ်ထိၣ်ထိထိၣ်တၢ်ကိး ကပၤဒဲး ပိာ်မှၣ်ပိာ်မၢသ့ၣ်တဖၣ်အဂီၢ်ဒီး ခုးသ့ၣ်နိၣ်ထိၣ်အသးလၢထံကီၢ်အတၢ်သိၣ်တၢ်သိ စံၣ်ဒီအတၢ် အာၣ်လီၤအီလီၤဒီး ပှၣ်ကျတၢ်ကူၣ်ထိၣ်ဖးလိၤတၢ်မၤတဖၣ်အဖိခိၣ်ဒီး ကွဲးထုးထိၣ်ဝဲတၢ်မၤအခိၣ်ထံးဖးဒိၣ် (၁၂) မံၤနၣ်လီၤ.

တၢ်တိာ်တၢ်ပညိာ်

ပိာ်မုၢ်ပိာ်မၢကိးဂၤဒဲးလၢ အအိာ်လၢကီၢ်ပယီၤအပူၤအံၤ ကနှာ်ဘာ်တၢ်ကူာ်ဘာ်ဖးသ့ဒီး တၢ်သ့မၤတၢ် တဖာ် ကဒိာ်ထိာ်အါထိာ်လၢ တၢ်ဆီာ်ထွဲမၤစၢၤလၢကီၢ်ပယီၢ်ပဒိာ် ဒ်သိးကမၤနှာ်ဘာ်အခွဲးအယာ်သ့ာ်တဖာ် လၢလၢ ပှဲၤပှဲၤ ဒ်သိးပိာ်မုၢ်သ့ာ်တဖာ်အတၢ်အိာ်မူကဂ့ၢ်ထိာ်ဒီး ဒိာ်ထိာ်ထိထိာ်အဂီၢ် မုာ်ခွါတၢ်ထဲသိးတုၤသိးက အိာ် ထိာ်အဂီၢ် ဒ်သိးပှၤအါဂၤကန၊်ပၢၢ်ဒီး ကရာ်လီၤလၢပိာ်မုာ်သ့ာ်တဖာ်စ့ၢ်ကီးအိာ်ဒီးခွဲးဂ့ၢ်ယာ်ဘာ် ကျဲၤဧၤ ကပူၤဧၤဒီးတၢ်ဘျၢလၢကမၤလၢပှဲၤတၢ် လၢအဝဲသ့ာ်အဂီၢ်နှာ်လီၤ.

1

ပိဂ်မုဉ်တဖဉ်အတၢ်ဂုၤထိဉ်ပသီထိဉ်အဂီၢ်
တၢ်ဖဲးတၢ်မၤအကျိုၤအကျဲတဖဉ်

TAXI

2

ပိဉ်မုဂ်ပိဉ်မၢတဖဉ်ဒီး တဂ်ကူဉ်ဘဉ်ကူဂ်သ့၊ တဂ်သိဉ်လိ

တက်ဟုဉ်ခိဉ်ဖးလၤကပီၤအမူး
ပထိဉ်တက်ဒဲသိးသိးနှဉ်လဲ
မၤနှဉ်အဖိ:
၅၀၀
မၤနှဉ်အဖိ:
၅၀၀

3

ပိဉ်မုဉ်ပိဉ်မၢတဖဉ်ဒီးတ၊်အိဉ်ဆူဉ်အိဉ်ၚ

4

တၢ်မၤစုဆူဉ်ခီဉ်တကးလၢ
ပိာ်မှဉ်ပိာ်မၢသ့ဉ်တဖဉ်အဖိခီဉ်

တက်သိဉ်တက်သီလာ
တက်မၤစုဆူဉ်ခီဉ်တကး
လာပိဉ်မှဉ်ပိဉ်မာ
တဖဉ်အဖီခိဉ်
တက်သိဉ်လိမၤယူၤ တက်ဒ်သိးတက်မၤ
စုဆူဉ်ခီဉ်တကးလာ
ပိဉ်မှဉ်ပိဉ်မာတဖဉ်အဖီခိဉ်က
ဟါမဉ်အဂီၢ်
တက်မာစၢၤဒီး အံးကျက်ကွက်ကျၤ
ပိဉ်မှဉ်ပိဉ်မာတဖဉ်လာ အဘဉ်
တက်မၤစုဆူဉ်ခီဉ် တကးအီၤ
တဖဉ်

5

ပိဉ်မှၢ်ပိဉ်မၢတဖဉ်ဒီးတၢ်မၤ
အသးဒီးတၢ်ကီတၢ်ခဲတဖဉ်လၢပတထံဉ်စိပဉ်အီၤ

တၢ်လီၢ်လီၤဆီလၢပိၢ်မုၢ်ပိၢ်မၢ
တဖၢ်တၢ်လုၢ်ထံလီၢ်
တၢ်သ့သုးကျဲၤကတဲၤကတီၤ
တၢ်ကမံးတံၢ်
တၢ်မၤဘူၢ်

6

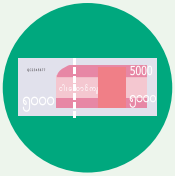

ပိဂ်မှၢ်ပိဂ်မၢတဖဉ်ဒီးတၢ်ဖဲးတၢ်မၤ

ဘဉ်ဃးဒီးပှၤကလုဉ်
တဖဉ်အတၢ်ရၫလိဉ်အသး
သကိးသကိး အကရၢကရိ

7

ပိဉ်မုဉ်ပိဉ်မၢတဖဉ်ဒီးတၢ်စံဉ်ညီၤတဲဉ်တၢ်
တၢ်ပဉ်လီၤသး

ကိုင်စာဖွဲ့ဉ်ဘျိုဉ်ကူဉ်လိဉ်

ကိုင်ဆဉ်ပၢဆှၢတၢ်ခိဉ်

လိၣ်ကဝီးပၢဆှၢတၢ်ခိဉ်

8

ပိဒ်မုဒ်တဖဒ်အတၢ်ဂုံးထိဒ်ပသီထိဒ်အဂီၢ်တၢ်ဖံးတၢ်မၤ
အကျိုးအကျဲတဖဒ်

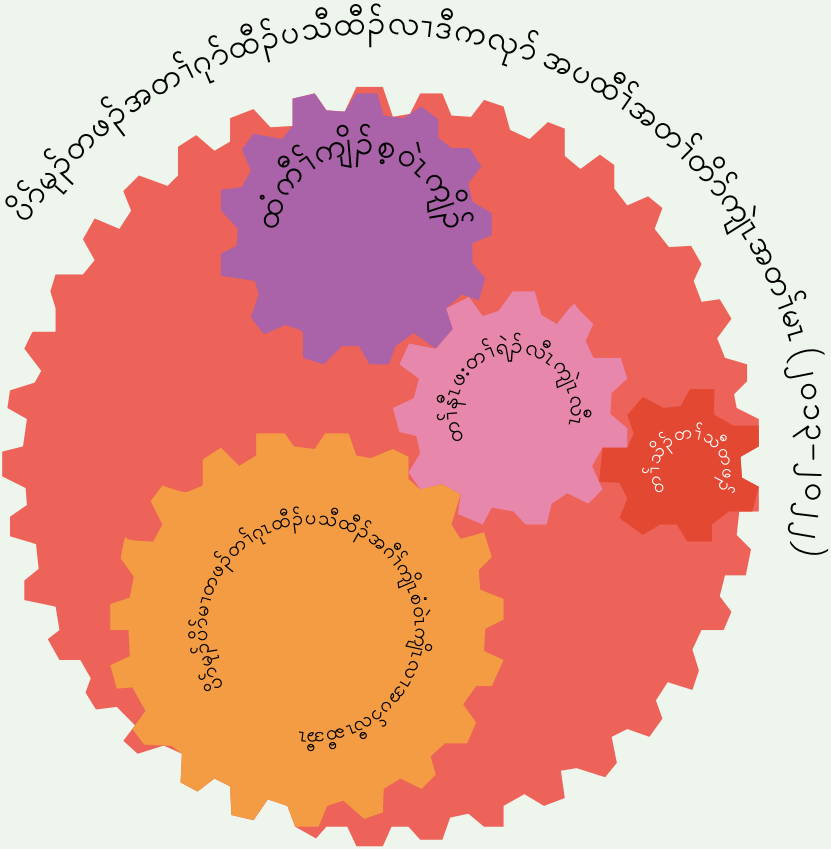
ပိဝ်မှဉ်တဖဉ်အတၢ်ဂုဝ်ထိဉ်ပသီထိဉ်လၢဒီကလုဝ် အပထိၢ်အတၢ်တိဝ်ကျဲၤအတၢ်မၤ (၂၀၁၃-၂၀၂၂)
ထံကိၢ်ကျိဉ်စ့ဝဲၤကျိဉ်
တၢ်နီၤဖးတၢ်ရဲဉ်လီၤကျဲၤလီ
တၢ်သိဉ်တၢ်သီတဖဉ်
ပိဝ်မှဉ်ပိဝ်မၤတဖဉ်တၢ်ဂုၤထိဉ်ပသီထိဉ်အကိၢ်ကျဲၤစံဝဲၤကျိဉ်
ဒီဆူလီပှဂဒၤလၢဒီပဒီ

9

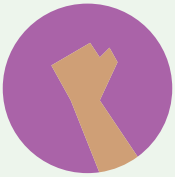

ပိဘ်မုဉ်ပိဘ်မၢဒီးပှၤကညီအခွဲးအယာ်

တၢ်ထဲသိးတုၤသိး
ပိာ်မှဉ်ပိာ်မၢအတဖၣ်အခွဲးအယာ်မ့ၢ်
ပှၤကညီအခွဲၤအယာ်နှဉ်လီၤ
ပိာ်မှဉ်ပိာ်မၢအတဖၣ်အခွဲးအယာ်မ့ၢ်
ပှၤကညီအခွဲၤအယာ်နှဉ်လီၤ

10

ပိာ်မုဉ်ပိာ်မၢတဖဉ်ဒီးမံဉ်ဒံဉ်ယၤ

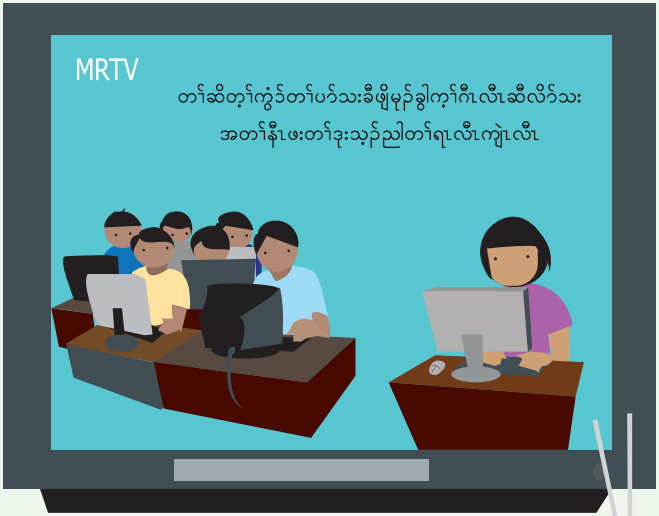
MRTV
တက်ဆိတ်ကွဲခ်တက်ပခ်သးခီဖျိမုဉ်ခွါက့်ဂီးလီးဆီလိင်သး
အတက်နီးဖးတက်ဒုးသုဉ်ညါတက်ရးလီးကျဲးလီး

ပိဝ်မှဉ်ပိဝ်မ၊
တက်ရဲးတက်ကျဲး
လီးဆိ
တက်ပရၢလ၊
တက်ပူဉ်နံးအီး

11

ပိဉ်မုဉ်ပိဉ်မၢ်ဒီးတၢ်လၢအအိဉ်ဘူးအိဉ်တံၢ်ဝးဝး

12

ဖိသည်ပိဒ်မုဉ်တဖဉ်

စံညီ
CRC
ဖိဒ်ဖိသဉ်
အခွဲးအယာ်

တၢ်မၤအခိၣ်ထံးဖးဒိၣ် (၄) မံၤ

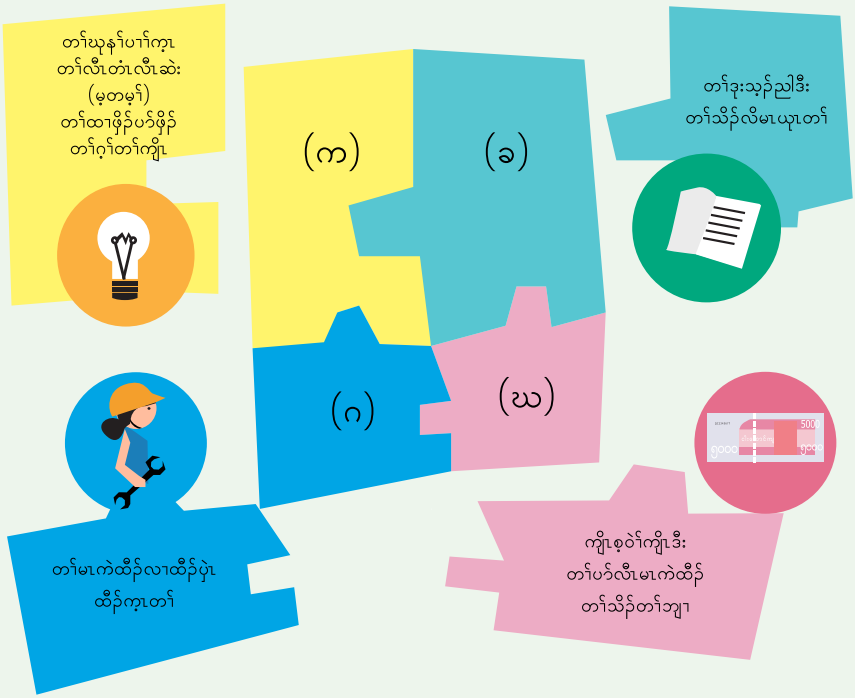

ဒ်သိးတၢ်မၤအခိၣ်ထံးဖးဒိၣ်တခါဘၣ်တခါကကဲထိၣ်လိၤထိၣ်ဒီးလၢထိၣ်ပှဲၤထိၣ်အဂီၢ်ကဘၣ်အိၣ်ဒီး တၢ်တိဉ်ပဉ် အလိၢ်ဂၢၢ်ဂၢၢ်ကျၢကျၢနၣ်တၢ်တိဉ်ပဉ်အိၣ်ဝဲလွံၣ်မံၤနၣ်လီၤ. အဝဲသ့ၣ်တဖၣ်မ့ၢ်ဝဲ –

(က) တၢ်ဃုနၢ်ပၢၢ်ကှၤတၢ်လီၤတံၤလီၤဆဲး (မ့တမ့ၢ်) တၢ်ထၢဖိၣ်ပဉ်ဖိၣ်ကှၤတၢ်ဂ့ၢ်တၢ်ကျိၤ
(ခ) တၢ်ဒုးသ့ၣ်ညါဒီးတၢ်သိၣ်လိမၤယုၤတၢ်
(ဂ) တၢ်မၤကဲထိၣ်လၢထိၣ်ပှဲၤထိၣ်ကှၤတၢ်
(ဃ) ကျိၤစ့ဝဲၢ်ကျိၤဒီးတၢ်ပဉ်လီၤမၤကဲထိၣ်တၢ်သိၣ်တၢ်ဘျၢတဖၣ်နၣ်လီၤ.

တၢ်ဂ့ၢ်လီၤဆီလၢကဘၣ်တၢ်ပာ်ဖျါထိၣ်အီၤတဖၣ်

ဒီကလုာ်အပတီၢ်အတၢ်မၤအံၤမ့ၢ်တၢ်တိၤကျဲၤဖးဒိၣ်ဘၣ်ဃးဒီးပှၤဒီတကလုာ်ဘီဖိမုၢ်ဖိတၢ်ပၢတၢ်ပြး/ပဒိၣ်ဝ်ၢ် လိၢ်ဒီး တကးဒ်ဘၣ်မ့ၢ်တၢ်ဘၣ်ထွဲလၢ ပှၤကိးကလုာ်ဒဲးအဂိၢ်နၣ်လီၤ.

ဖဲပမၤလၢထိၣ်ပှဲၤထိၣ်တၢ် မၤဖးဒိၣ်အခိၣ်ထံးတခါဘၣ် တခါအတီၢ်ပူၤနၣ် ပကဘၣ်အိၣ်ဒီး တၢ်သူးတၢ်ကျဲၤလၢပကြၢးမၤဆိတၢ်မနုၤလဲၢ်. တကးဒ်ဘၣ်ပကဘၣ်အိၣ်ဒီး တၢ်မၤသကိးတၢ် ဃူဃူဖိးဖိးဃုာ်ဒီး တၢ်ကြီဘၣ်ကှၤဒီးမၤဂ့ၤထိၣ်တၢ် ဆူညါအဂိၢ်စ့ၢ်ကိးနၣ်လီၤ. ပလိၣ်ဘၣ်စ့ၣ်ကိး တၢ်စိးကွၢ်ဃုသ့ၣ်ညါတၢ်ဒီး ကွၢ်ကဒါကှၤ ပတၢ်ဖံးတၢ်မၤစ့ၢ်ကိးနၣ်လီၤ.

တၢ်မၤကဲထိဉ်လၢထိဉ်ပှဲၤထိဉ်အံၤ ဒ်သိးကကဲဘျူးကဲဖှိဉ်နိၢ်နိဉ်အဂီၢ် လိၤဘဉ်တၢ်မၤသကိးလၢ အအိဉ်ဒီး တၢ်ဃူတၢ်ဖိးစ့ၢ်ကီးန့ဉ်လီၤ.

တၢ်မၤကဲထိၣ်လၢထိၣ်ပှဲၤထိၣ်ကှၤတၢ်

ပၢဆှၢတၢ်ကမံးတဲာ်ကဘၣ်တၢ်ပာ်ကျၢၤအီၤခီဖျိပိာ်မှၢ်ပိာ်မၢဝဲၢ်ကျိၤကမံးတဲာ်အတၢ်စံးဘၣ်တဲဘၣ် အသိးနၣ်လီၤ. ဘၣ်ဃးဒီးတၢ်မၤဖးဒိၣ်အခီၣ်ထံးတခါဘၣ် တခါအဂီၢ် အိၣ်ဒီးတၢ်တိာ်ပာ်လၢ အဘၣ်ဃးလိာ်အသဒီး ပဒိၣ်ဝဲၢ်လိၢ် တၢ်ကူၣ်တၢ်ဆးတၢ်အခိၢ်ဝဲၢ်လီၤတဖၣ်စ့ၢ်ကီးနၣ်လီၤ.

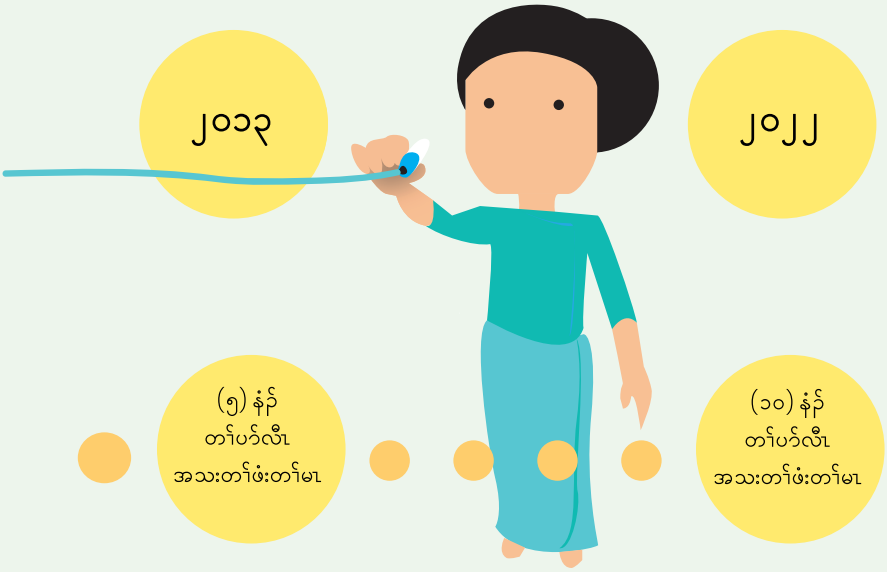

(၅)နံၣ်တၢ်ပာ်လီၤအသးတၢ်ဖံးတၢ်မၤ ကဘၣ်တၢ်မၤအီၤအိၣ်ဒီး တၢ်ထိၣ်နိၣ်တၢ်ဒုးနဲၣ်ဖျါတၢ်နၣ်လီၤ. တၢ်စုလိၢ်ခီၣ်ခိၢ်လၢ အကဒုးကဲထိၣ်တၢ် (ကျိၣ်ဧၤစ့ဧၤဒီးပှၤ ကညီတၢ်ကူၣ်တၢ်ဖး) တဖၣ်ကဘၣ်တၢ်တိၤပာ်မၤဃုာ်အီၤနၣ်လီၤ.

ကအိၣ်ဒီးတၢ်စိးကွၢ်ဃုသ့ၣ် ညါဒီးတၢ်ကွၢ်ကဒါကှၤ တၢ်ပၢဆှၢတၢ်စ့ၢ်ကီးနၣ်လီၤ. ပကဘၣ်ဃုထံၣ်သ့ၣ် ညါပှၤလကအကဖံးမၤသကိးတၢ်ဒီးပှၤစ့ၢ်ကီးလီၤ. ပတၢ်တိာ်ပာ်ကမ့ၢ်ဝဲအဆၢကတီၢ်ဖဲ ၂၀၁၃ နံၣ်ဒီး ၂၀၂၂ နံၣ် (အနံၣ်တဆံ/(၁၀)နံၣ်) အဘၢၣ်စၢလၢ တၢ်တိာ်ကျဲၤတၢ်မၤအဂီၢ် အံၤနၣ်လီၤ.

FUNDED BY

EUROPEAN UNION

DCA
NCA
actalliance
MYANMAR JOINT COUNTRY PROGRAMME
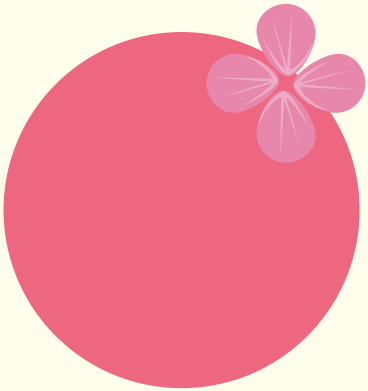
GEN
Gender Equality Network